

«ΕΙΜΑΣΤΕ 120 αθλητές και μάς μάζεψαν σ' ένα κλειστό γήπεδο μπάσκετ για να περάσουμε από γιατρούς. Έγώ αισθανόμουν πολύ καλά και μιά εβδομάδα νωρίτερα είχα κερδίσει μιά κούρσα 10 μιλίων με τέτοιο χρόνο που ήξερα ότι θα μπορούσα να διακριθώ στον Μαραθώνιο. Όταν ξέφθασε η ώρα μου, ο γιατρός έμεινε έκπληκτος από την αδυναμία μου και χρειάστηκε μεγάλη επιμονή για να πεισθώ να μέ αφήσει να τρέξω. Έτσι ξέφθασα στην άφετηρία».

Ο Μαραθώνιος εκείνος της Βοστώνης ήταν ο πεντηκοστός. Γι' αυτό άλλωστε τό χρυσό μετάλλιο που κέρδισε ο Κυριακίδης έχει επάνω ένα διαμάντι. Σήμερα ο Μαραθώνιος της Βοστώνης παραμένει ο γνωστότερος στον κόσμο. Μόνο που τώρα παίρνουν μέρος 10.000 δρομείς.

Στόν αγώνα...

«ΤΗΝ εκκίνηση έδωσε ο πρόεδρος της Όμοσπονδίας. Ξεκίνησα με. Έγώ έμεινα πίσω. Είχα τό ρολόι μου, ήξερα πόσο πρέπει να καλύπτω τό κάθε μίλι και ήξερα τί έπρεπε να κάνω. Στά 10 μίλια ήμουνα σ' ένα γκρούπ 15 αθλητών και άλλοι 5—6 ήταν πίο μπροστά. Ο Κέλλυ που τόν ήξερα, μερικοί Καναδοί καλοί, μέ κόκκινα παντελονάκια και 1—2 άλλοι ήταν πού τούς υπολόγιζα.

Προχωρήσαμε 3—4 μίλια και σκέφθηκα ότι θά 'πρεπε να αυξήσω τόν ρυθμό μου. Δέν δυσκολεύθηκα καθόλου. Χωρίς σχεδόν να τό καταλάβω, ξέφθασα μπροστά».

Η διήγηση του Στέλιου Κυριακίδη έχει πολύ περισσότερες λεπτομέρειες. Ξαναζει μιά - μιά τίς στιγμές εκείνης της κούρσας, τίς φέρνει ζωντανές στην μνήμη του και τά μάτια του αρχίζουν να πεταρίζουν. Θυμάται:

«Είχαν βρεί ένα Έλληνα της Βοστώνης, μέ καταγωγή από τήν Νέα Ίωνία και τόν είχα βάλει σέ μιά γωνιά 9 μίλια πρίν από τό τέλος. Του είχα πεί να μετρήσει πόσοι θά ήταν πρίν από μένα και πόσα λεπτά διαφορά είχα. Όταν πέρασα δίπλα του, σ' ένα ανήφορο, μέ κυνηγούσε ο Κέλλυ. Ο Έλληνας από τήν Νέα Ίωνία ήταν γονατιστός στό γρασίδι, τράβαγε τά μαλλιά του και φώναζε: Τρέχα παιδί μου, για τήν Έλλάδα».

Έδω ο Στέλιος σταματά λίγο τήν διήγηση. Σκουπίζει τό δάκρυ. Μου είναι δύσκολο να πιστέψω ότι μπορεί να κλαίη 38 χρόνια αργότερα και τού φαίνεται περίεργο πού μέ παραξενεύει.

«Ο Κέλλυ μ' ξέφθασε όμως - λέει ο Κυριακίδης. Πηγαίναμε βήμα - βήμα. Σέ κάποιο σημείο, μερικοί Έλληνες μαζεμένοι έσκιαν μιά εφημερίδα και μου τήν πέταξαν φωνάζοντας: «Λεβέντη, πές ότι είναι λουλούδια. Βάστα γερά». Κάπου πίο κάτω, μου έδωσαν ένα πορτοκάλι. Σταμάτησα να δροσιστώ μιά στιγμή, ο Κέλλυ μου έφυγε 40—50 μέτρα κι όταν προπάθησα να τόν φθάσω ανακάλυψα ότι είχα χάσει τόν ρυθμό μου. Ήθελα μέ δέν μπο-

ρούσα. Εκεί ακριβώς βρήκα άλλους δύο Έλληνες πού μου φωνάζουν: «Αντε Στέλιο, δέν πειράζει. Έστω και δεύτερος». Γιατί δεύτερος βρέ παιδιά; είπα μέσα μου. Δέν θέλω δεύτερος. Θέλω πρώτος. Βάζω μπρός λοιπόν και

πειθαρχήσουν. Ο Στέλιος Κυριακίδης ξαναζει μπροστά μας τό 1946. Ξανατερματίζει νικητής στην Βοστώνη. Τόν πλησιάζουν δημοσιογράφοι, φωτορεπόρτερ, ραδιοφωνικά μικρόφωνα. Είναι ο ήρωας. Ο ρεπόρτερ τού ραδιο-

Ο Στέλιος Κυριακίδης διηγείται στό Δημήτρη Κωνσταντάρα τούς αγώνες του για να «γεννηθεί» τό γυμναστήριο της Φιλοθέης.

ξαναβρίσκω τόν ρυθμό μου. Τόν περνάω τόν Κέλλυ. Πίσω δέν γύρισα. Ποτέ μου δέν γύρισα πίσω. Τόν άφησα 100—200 μέτρα, ούτε πού ξέρω πόσα. Μέ παρέλαβαν μοτοσικλετιστές και μέ συνόδευσαν μέχρι τόν τερματισμό. Πήγαινα τόσο γρήγορα στό τέλος πού ο Κέλλυ έμεινε 2 λεπτά πίσω.

Έπεσα στόν τερματισμό και είχε τόσες πολλές φωτογραφικές μηχανές πού ενώ τίς άκουγα να τραβάνε φωτογραφίες και νόμιζα ότι άκούω πολυβόλα.

Τρέχει για τήν πατρίδα

ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ. Τ' αυτιά του άκούνε πάλι τά ίδια πολυβόλα και τά μάτια του δέν μπορούν να

«Εκεί πεινάει και άγωνίζονται να σταθούν στά πόδια τους».

Τά θυμάται πολύ καλά τά λόγια του. Ύστερα από 38 χρόνια και τά γεγονότα έρχονται όλα στή μνήμη του γοργά, χωρίς κενά. Όλα τά γεγονότα πού επακολούθησαν. Οί συνεντεύξεις και οί φωτογραφίες πού κράτησαν 6 ώρες. Οί συζητήσεις μέ τούς μάνατζερ και τούς διαφημιστές πού τού πρόσφεραν τεράστια ποσά για να γίνη επαγγελματίας. Η βοήθεια των όμογενών πού τού άγόρασαν καινούργια ρούχα για να μπορέση να κάνει τίς απαραίτητες για τόν νικητή δημόσιες εμφανίσεις. Οί επισκέψεις στό Δημαρχείο και τό Κυβερνείο. Και ή όμιλία του στην Πολιτειακή Βουλή της Μασσαχουσέτης. Μισή ώρα μιλούσε, μέ τά πολύ καλά άγγλικά του ο Κυριακίδης στους συγκινημένους βουλευτές, έξηγώντας τους τήν κατάσταση στην Έλλάδα και ζητώντας τους να ενδιαφερθούν για τήν αποκατάσταση των έρειπίων, για δημιουργία νοσοκομείων. Μιλώντας μάλιστα σέ γεύμα όμογενών, ο Κυριακίδης τά ειπε έξω από τά δόντια: «Δέν μπορείτε έσείς να καπνίζετε ποθρα «Αβάνας και τ' άδελφια σας στην Έλλάδα» αντίμετωπίζουν τόσα προβλήματα».

Πόσο βοήθησε στην πραγματικότητα τήν Έλλάδα ή στάση τού Στέλιου Κυριακίδη, είναι θέμα των ιστορικών να τό ξετάσουν. Για μάς μετράει ή ένέργεια. Μετράει ή πρόθεση. Μετράει ή καρδιά.

Γεννημένος τό 1910 στην Πάφο, ο Στέλιος Κυριακίδης άρχισε τήν... καριέρα του δουλεύοντας στό φούρνο ενός ξαδέλφου του και έγινε άθλητής στά 22 του χρόνια. Ήρθε στην Έλλάδα τό 1933 και έτρεξε μέ τά έλληνικά χρώματα μέχρι τό 1948. Πήρε μέρος σέ 10 Βαλκανιάδες και σέ δύο Όλυμπιάδες. Νίκη όπως αυτή της Βοστώνης δέν έκανε άλλη. Κι όταν αποσύρθηκε από τόν άθλητισμό, συνέχισε να είναι κοντά του σάν κριτής, σάν μέλος της Τεχνικής Έπιτροπής τού ΣΕΓΑΣ και σάν πρόεδρος τού Γυμναστηρίου της Φιλοθέης μέχρι πρόσφατα. Τώρα άσχολείται μέ τόν... κήπο του και δέν θέλει να μιλά για τά γεγονότα πού τόν έθεσαν εκτός τού Γυμναστηρίου της Φιλοθέης. Του πρότειναν να πάη σάν σύμβουλος στην Γενική Γραμματεία Άθλητισμού. Προτίμησε να πεί «όχι». Και τώρα, ή μεγάλη του χαρά, ή μεγάλη του ικανοποίηση είναι να θυμάται τήν όμορφιά τού Άθλητισμού, τήν εκπληκτική νίκη του στην Βοστώνη, τήν δική του Μεγάλη Στιγμή.

«Ξέρετε ποιά είναι ή μεγαλύτερη εϋτυχία; ρωτά. «Νά περνάω έξω από τό γυμναστήριο της Φιλοθέης, να τό βλέπω γεμάτο παιδιά και να σκέπτομαι ότι κάτι έκανα κι εγώ ώστε να μπορούν αυτά τά παιδιά να χαιρόνται τήν όμορφιά τού Άθλητισμού».

Στέλιο Κυριακίδη, ή δική σου Μεγάλη Στιγμή συνεχίζεται. Και δέν θα περάση ποτέ!